Premieră pentru România: Zăcământul hidrotermal Baia Sprie, inclus în lista Siturilor Patrimoniului Geologic recunoscute de Uniunea Internațională a Științelor Geologice (IUGS)

THE THIRD 100 IUGS GEOLOGICAL HERITAGE SITES

Pentru prima dată, un sit din România a fost inclus în prestigioasa listă a Siturilor Patrimoniului Geologic recunoscute de Uniunea Internațională a Științelor Geologice (IUGS). *Zăcământul hidrotermal Baia Sprie*, din județul Maramureș, a fost selectat să facă parte din *The Third 100 IUGS Geological Heritage Sites,* adică „A Treia Sută" de situri geologice considerate remarcabile pentru valoarea științifică și importanța lor în înțelegerea Pământului și a istoriei sale.

O recunoaștere internațională pentru patrimoniul geologic

Uniunea Internațională a Științelor Geologice (IUGS) și-a completat recent prestigioasa listă a celor mai importante situri ale patrimoniului geologic din lume cu o nouă selecție.
În perioada 3–6 noiembrie 2026, **Geoparcul UNESCO Algarvensis (Portugalia)** a găzduit un eveniment deosebit, în cadrul căruia, pe **6 noiembrie**, a fost anunțată lista care cuprinde *A Treia Sută de Situri ale Patrimoniului Geologic* recunoscute de Uniunea Internațională a Științelor Geologice (IUGS) pentru valoarea lor științifică remarcabilă. **Zăcământul hidrotermal Baia Sprie** (Maramureș) se numără printre ele.

Contextul recunoașterii

Una dintre cele mai mari organizații științifice din lume, cu 74 de membri naționali activi, **IUGS** încurajează cooperarea și participarea internațională în domeniul științelor Pământului în beneficiul societății umane. **Siturile Patrimoniului Geologic IUGS** sunt răspândite pe întreg globul și reprezintă locuri deosebit de importante pentru înțelegerea Pământului și a istoriei sale.

The Third 100 *(A Treia Sută)* este un demers de anvergură globală, coordonat de Uniunea Internațională a Științelor Geologice (IUGS). Programul a fost lansat în 2022, când s-a făcut desemnarea ***The First 100*** (*Prima Sută*) de situri geologice, anunțate la Zumaia (Spania). În 2024, ***The Second 100*** (*A Doua Sută*) a fost prezentată la Busan (Coreea de Sud). ***The Third 100*** continuă succesul și impactul internațional al primelor două ediții.

„De la demararea programului și până în prezent, peste 1.000 de specialiști din 90 de țări și 20 de organizații internaționale au participat la acest proces colaborativ, prin propunerea de situri, participarea la procesul de selecție și evaluarea valorii lor științifice." (**Dr. Asier Hilario**, Președinte al Comisiei Internaționale pentru Patrimoniu Geologic (IUGS)

Baia Sprie, alături de Muntele Fuji și fiordurile Norvegiei

Noua listă reunește 100 de situri, răspândite în 47 de țări și cuprinde 11 situri din Africa, 22 din cele două Americi, 22 din regiunea Asia-Pacific, 6 din Orientul Mijlociu, 34 din Europa, 2 din Antarctica și 3 din mările libere.
Printre minunile geologice ale planetei, incluse în această nouă și remarcabilă listă, se numără Muntele Fuji (Japonia), fiordurile Norvegiei, Falia San Andreas (SUA), Muntele Aconcagua (Argentina) și Dealurile de Ciocolată (Filipine).
În edițiile anterioare, au fost incluse situri emblematice, precum Marele Canion al Fluviului Colorado, vulcanul Kilimanjaro, Muntele Everest și Deșertul Namib.

Zăcământul hidrotermal Baia Sprie a fost inclus în această prestigioasă listă deoarece reprezintă „un sit de referință pentru înțelegerea evoluției zăcămintelor minerale hidrotermale, oferind o diversitate mineralogică excepțională”.
Situl prezintă numeroase caracteristici unice, cu o valoare patrimonială deosebită în domeniile geologiei, mineralogiei și istoriei mineritului: o asociație minerală extrem de bogată, cu circa 100 de minerale identificate, dintre care șase au fost descoperite aici pentru prima dată în lume. Este unul dintre cele mai vechi zăcăminte hidrotermale exploatate din Europa, printre primele descrise în literatura de specialitate (1774) și unul dintre cele mai studiate, fiind abordat în 107 lucrări științifice publicate în perioada 1774–2025. Totodată, aici se găsește unul dintre cele mai lungi filoane hidrotermale din Europa, cu o lungime de peste 5 km. Situl include și Lacul Albastru, un lac antropic, format prin prăbușirea unei vechi galerii de mină.

Echipa și participarea la eveniment

Propunerea de includere a Zăcământului hidrotermal Baia Sprie în *The Third 100 IUGS Geological Heritage Sites* a fost inițiată și elaborată de o echipă de geologi formată din **conf. dr. Marinel Kovacs**, **conf. dr. Alexandru Szakács, lect. univ. dr. Ágnes Gál** și **conf. dr. Ioan Denuț**. Cei patru specialiști fac parte și din echipa de proiect care urmărește înființarea Geoparcului UNESCO Gutâi-Maramureș. Documentațiile de candidatură au fost supuse unui proces de evaluare complex la care au participat 104 experți în geologie din întreaga lume.

La evenimentul IUGS dedicat patrimoniului geologic, organizat de Geoparcul Algarvensis la Loulé (Portugalia), România a fost reprezentată de trei dintre autorii propunerii, alături de primarul orașului Baia Sprie, Alin Sebastian Bîrda, susținător al întregului demers.

Evenimentul a reunit 156 de experți internaționali, din 49 de țări. Prezentările dedicate siturilor și colecțiilor geologice incluse în programul IUGS au fost completate de prelegeri susținute de personalități de referință la nivel mondial, reprezentând diverse discipline ale științelor geologice. Prezentarea Zăcământului hidrotermal Baia Sprie, în cadrul evenimentului, a fost susținută de conf. dr. Marinel Kovacs, care a subliniat importanța acestei recunoașteri pentru patrimoniul geologic al României: „Această recunoaștere pune România pe harta cu situri de mare valoare științifică și de istorie geologică de pe întreg globul și, totodată, atestă existența unor valori patrimoniale de excepție pe teritoriul zonei vulcanice a Munților Gutâi, ce justifică și demersul de înființare a unui Geoparc UNESCO în Maramureș.”

Vizibilitate, educație și conservare

Recunoașterea și promovarea celor 100 de noi Situri ale Patrimoniului Geologic IUGS pot contribui la o mai bună cunoaștere și apreciere a acestora, la valorificarea lor ca resurse educaționale și, cel mai important, la conservarea lor pentru generațiile viitoare.

Lista completă a celor 100 noi situri ale Patrimoniului Geologic IUGS poate fi consultată aici: https://iugs-geoheritage.org/
Mai multe informații despre eveniment sunt disponibile la: www.algarvensisevents.com.

Echipa Proiectului de Geoparc UNESCO Gutâi-Maramureș
Coordonator conf. dr. Marinel Kovacs

Email: geoparcmaramures@gmail.com
www.facebook.com/geoparcMM
www.instagram.com/geoparcmaramures

Diploma IUGS.

The Third 100 – participanții la conferință.

Delegația României în Portugalia.

Panorama Dealul Minei - Baia Sprie (foto Mark Varga).

Eșantioane de baritină din zăcământul Baia Sprie.
Colecția Muzeului Județean de Mineralogie ”Victor Gorduza” din Baia Mare.